

PRITARTA
Prienų rajono savivaldybės tarybos
2021 m. rugsėjo d.
sprendimu Nr. T3-

PRIENŲ R. PAKUONIO PAGRINDINĖ MOKYKLA

**IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„AUKIME KARTU“**

2021 m.

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

Grupės veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais švietimo veiklą reglamentuojančiais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos teisės aktais ir įstaigos nuostatais, strateginiu ir metiniu veiklos planu. Kuriant programą vadovautasi Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, Valstybės švietimo 2013–2022 metų strategija, grupės veiklos ataskaitomis, mokyklos bendruomenės narių pasiūlymais, rekomendacijomis.

1. Informacija apie švietimo teikėją:

- 1.1. švietimo teikėjo pavadinimas: Prienų r. Pakuonio pagrindinė mokykla;
- 1.2. teisinė forma: savivaldybės biudžetinė įstaiga;
- 1.3. grupė: bendrojo ugdymo mokykla;
- 1.4. tipas – pagrindinė mokykla.
- 1.5. veiklos pradžia: 2014 m. rugsėjo 1 d.;
- 1.6. ugdymo(si) kalba: lietuvių;
- 1.7. ugdymo(si) forma: dieninė;
- 1.8. įstaigos kodas: 190189523;
- 1.9. adresas: Sodų g. 36, Pakuonis, LT-59317 Prienų r. sav., tel. (8 319) 43392, interneto svetainės adresas www.pakuonis.prienai.lm.lt, el. paštas mokykla@pakuonis.prienai.lm.lt.

2. Vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų), vietos bendruomenės poreikiai:

2.1. Tėvų poreikiai nustatyti išanalizavus anketų ir individualių pokalbių su tėvais duomenis:

- 2.1.1. sąlygos vaikų socializacijai;
- 2.1.2. dorovinių nuostatų ugdymas;
- 2.1.3. savarankiškumo ir atsakomybės įgūdžių lavinimas;
- 2.1.4. kūrybiškumo ugdymas;
- 2.1.5. ugdymas kitose aplinkose.

2.2. Įstaigos veikla yra susijusi su valstybės ir Prienų rajono savivaldybės švietimo politika:

- 2.2.1. gerinama švietimo kokybė bei švietimo sistemos efektyvumas;
- 2.2.2. užtikrinamas kokybiškas ir efektyvus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugos teikimas;
- 2.2.3. grupės bendruomenė skatinama suvokti savo misiją ir reikšmę, kuriant įstaigos viziją ir jos siekiant.

2.3. Bendruomenės įvairovė:

- 2.3.1. gyvas kartų ryšys;
- 2.3.2. vyresniosios kartos aktyvus dalyvavimas veiklose;
- 2.3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimas į bendrus užsiėmimus.

2.4. Aplinka:

- 2.4.1. vietovės ypatumai – didelė gamtinė (augalijos) įvairovė;
- 2.4.2. didžioji dalis šeimų gyvena individualiuose namuose;
- 2.4.3. daug galimybių stebėti sezoninius pokyčius, žmonių ūkinę veiklą.

2.5. Vaiko poreikių tenkinimas:

2.5.1. *poreikis jaustis saugiai*: vaikas gali jaustis saugus, pradžioje būdamas suaugusiųjų globoje, palaipsniui ir pats mokosi saugoti save;

2.5.2. *poreikis judėti*: vaikas nuolat juda, bėgioja, sportuoja, laipioja judėjimui, aktyviai veiklai skirtose zonose, mankštos kambaryje, lauko aikštelėse;

2.5.3. *poreikis žaisti*: kiekvienas vaikas turi galimybę žaisti su jam patinkančiais žaislais, pasirinkti žaidimo vietą, draugus; žaisdamas jis išreiškia savo socialinę patirtį, bendrauja;

2.5.4. *poreikis bendrauti*: vaikas nori būti gerbiamas, kitų pripažintas kaip turintis savitų gabumų, vertingų savybių, išlikti savitas, skirtingas nuo kitų;

2.5.5. *poreikis patenkinti savo smalsumą*: tenkindamas savo smalsumą, vaikas kaupia žinias, tikslina turimas daiktų vaizdiniu, veikia aplinkoje su įvairiais daiktais, kartu plečia savo žodyną; nori viską paliesti, pajauti todėl, kad jo saviti mokymosi metodai;

2.5.6. *poreikis būti savarankiškam*: vaikas nori pats savarankiškai valgyti, rengtis, pasirinkti veiklą, priemones, žaislus;

2.5.7. *poreikis produktyviai ir kūrybingai veiklai*: šiuolaikinėje žinių ir technologijų visuomenėje augantis vaikas domisi, nori žaisti kompiuterinius ir kt. žaidimus; vaikas beveik visada nori ką nors veikti: piešti, lipdyti, konstruoti; vaiko sumanymų įgyvendinimui sudaromos palankios sąlygos, sukuriant lanksčią ir mobilią ugdymosi aplinką;

2.5.8. tenkinami specialieji ir išskirtinių gebėjimų turinčių vaikų poreikiai;

2.5.9. teikiama švietimo specialistų pagalba.

2.5.10. Užtikrinama:

2.5.10.1. tinkama vaikų priežiūra ir maitinimas;

2.5.10.2. vaiko saugumas ir sveikata;

2.5.10.3. mokėjimas bendrauti su bendraamžiais ir su suaugusiais;

2.5.10.4. savarankiškumas, pasirengimo mokyklai svarba.

3. Ugdymas grupėje organizuojamas vadovaujantis šiais dokumentais:

3.1. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I – 983.

3.2. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu, parengtu Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centrui įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektą „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo plėtra“ (projekto kodas Nr. VP1-2.3-ŠMM-03-V-02-001).

4. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą:

4.1. filosofija: Vaikas – tai bręstanti asmenybė, turinti savo individualius poreikius, trokštanti įvairios veiklos, kad pažintų aplinką ir kartu save. Vaiko ugdymas grindžiamas pagarba ir meile;

4.2. humanistinės psichologijos idėjos: vaikas yra savo tobulėjimo, saviugdų proceso subjektas;

4.3. vakarų Europos šalių teoretikų pedagoginės idėjos: žaidimas – pagrindinis ugdymo metodas; svarbi gamtos ir natūralios aplinkos įtaka vaiko ugdymui.

5. Mokytojai ir kiti specialistai:

5.1. įstaigoje teikiama pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams ir stiprinama įtrauktis:

5.1.1. logopedė dirba su vaikais, turinčiais kalbos ir komunikacijos sutrikimų;

5.1.2. socialinis pedagogas atlieka prevencinį darbą;

5.1.3. spec. pedagogas stebi švietimo programų pritaikymą vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka vaiko specialiųjų ugdymo(si) poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas;

5.2. muzikos pedagogė: ugdo muzikinę ir bendrą dvasinę kultūrą, individualius ir grupinius ugdytinių muzikinius gebėjimus.

6. Grupės savitumas:

- 6.1. mokykloje ikimokyklinis ugdymas teikiamas 2–6 metų vaikams;
- 6.2. veikia ikimokyklinio ugdymo grupė 2–4 metų vaikams ir jungtinė ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupė 4–6 metų vaikams;
- 6.3. grupių darbo laikas 7.00–17.30 val. (10 valandų 30 minučių);
- 6.4. užduotys vaikams:
 - 6.4.1. parenkamos pagal ikimokykliniam arba priešmokykliniam ugdymui keliamus bei mokyklos tikslus ir uždavinius;
 - 6.4.2. skatina veikti, bendrauti ir bendradarbiauti;
 - 6.4.3. tenkina aktyvumo ir judėjimo poreikius;
 - 6.4.4. ugdo emocinę patirtį, intelektualinius gebėjimus, sakytinę kalbą;
 - 6.4.5. kuria prielaidas rašytinei kalbai;
 - 6.4.6. lavina kūrybiškumą ir estetinę nuovoką.
- 6.5. sukurta saugi, jauki aplinka, leidžianti pasireikšti visiems vaikų gebėjimams;
- 6.6. vaikai mokykloje ir grupėje jaučiasi laukiami, saugūs, reikalingi ir mylimi;
- 6.7. grupė – atvira, estetiška, kuriama vaiko kūrybingumą skatinanti aplinka;
- 6.8. lauke įrengta žaidimų aikštelė leidžia vaikams gerinti savo sportinius pasiekimus, lavinti kūną;
- 6.9. sudarytos sąlygos pasivaikščioti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais;
- 6.10. įrengta lauko klasė, kurioje vykdomos įvairios temas įtvirtinančios veiklos;
- 6.11. užtikrinamas ugdymo tęstinumas (grupės veikia mokyklos patalpose);
- 6.12. dalis ugdytinių yra patiriantys socialinę riziką, iš socialinės pašalpos gaunančių šeimų;
- 6.13. yra mokinių, gyvenančių bendruomeniniuose globos namuose.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

7. Planuojant ugdymo turinį, metodus, parenkant priemones, kuriant ugdymo aplinką, organizuojant ugdymo procesą, numatant pedagoginės sąveikos būdus, bendradarbiavimo su tėvais (globėjais), vietos bendruomene ir socialiniais partneriais formas, vadovaujamosi šiais principais:

7.1. Demokratiškumo principas – vaikas gerbiamas ir pripažįstamas kaip asmenybė, jam suteikiama galimybė ir laisvė rinktis (veiklą, partnerius ir pan.), naudotis šiuolaikinėmis ugdymo(si) galimybėmis įgyjant žinių ir įgūdžių, skatinamas aktyvumas.

7.2. Sveikatingumo principas – vaikas ugdosi nuostatą savarankiškai laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos, poilsio ir maitinimosi ritmo, pratinasi saugoti savo ir kitų fizinę ir psichinę sveikatą, švarinti aplinką, saugiai jaustis ir elgtis artimiausioje aplinkoje.

7.3. Visuminio integralaus ugdymo principas – ugdymo turinys sudarytas atsižvelgiant į vaiko visuminio pasaulio suvokimą ir mąstymo bei veiklos konkretumą. Ugdomojo proceso metu siekiama vertybinių nuostatų, jausmų, mąstymo ir veiksmų dermės, vaiko vidinio ir išorinio pasaulio vienovės, visų ugdymo sričių integralumo.

7.4. Diferencijavimo ir individualizavimo principas – ugdymo procesas organizuojamas atsižvelgiant į vaikų amžiaus tarpsnio ypatumus, vaiko ar vaikų grupės ugdymo(si) poreikius, išsivystymo lygį, tėvų lūkesčius. Sudaromos ugdymo(si) sąlygos vaikams, turintiems ypatingų poreikių (gabiems, turintiems specialiųjų poreikių, iš šeimų, priklausančių rizikos grupei). Esant

dideliems specialiesiems ugdymosi poreikiams, ugdymas organizuojamas pagal individualią ugdymo programą.

7.5. Tęstinumo principas – glaudžiai bendradarbiaudami su šeima siekiame, kad vaikai sėkmingai pereitų nuo ugdymo(si) šeimoje prie ugdymo(si) ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus grupėse, atsižvelgiant į vaikų įgytą patirtį ir gebėjimus bei jų ugdymo(si) perspektyvą.

7.6. Konfidencialumo principas – garantuojame, kad informacija apie vaikų pasiekimus ir jų vertinimą nebus viešinama. Apie vaiko ugdymą(si) ir jo vystymą(si) tėvams ir su vaiku dirbantiems specialistams informacija teikiama individualiai.

III SKYRIUS

UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

8. Tikslas – atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, meninius, socialinius, pažintinius poreikius.

9. Uždaviniai:

9.1. Sudaryti sąlygas vaikui patirti sėkmės jausmą, sprendžiant problemas. Kartu su šeima kurti pozityvią, palankią bendravimui ir bendradarbiavimui atmosferą.

9.2. Perteikti esminius tautos pasaulėjautos, pasaulėžiūros ir savitumo bruožus vaikams suprantamu ir patraukliu būdu, skatinti tai aktyviai perimti, pritaikyti ir tęsti ugdymo(si) procese.

9.3. Padėti atsiskleisti individualiems vaikų poreikiams ir gebėjimams, pritaikant ir įgyvendinant ugdymo(si) turinį.

9.4. Formuoti vaiko sveikos gyvensenos, asmeninio saugumo įgūdžius.

9.5. Parinkti ugdymo būdus, leidžiančius kaupti sociokultūrinę patirtį, įgyti tvirtas dorovines nuostatas.

IV SKYRIUS

UGDYMO METODAI, PRIEMONĖS

10. Ugdymo metodai:

10.1. Pagrindinis ugdymo metodas – žaidimas. Žaidžiant ugdomi visi vaikų gebėjimai. Jis skatina vaikų pozityvias emocijas, padeda formuoti kalbiniam įgūdžiams, natūraliai sukoncentruoja dėmesį į ugdomąją veiklą.

10.2. Vaizdiniai metodai – demonstravimas, stebėjimas – nukreipia į vaikus supančios aplinkos, jos reiškinių vaizdinį formavimą.

10.3. Praktiniai metodai – vaikų darbai, praktinė veikla, tyrinėjimai, stebėjimai, eksperimentavimai – skatina vaikus geriau pažinti juos supančią aplinką.

10.4. Žodiniai metodai – pokalbis, pasakojimas, aptarimas, diskusija – suteikia galimybę perduoti ar gauti informaciją, natūraliai bendrauti.

10.5. Kūrybiniai metodai – konstravimas, modeliavimas – sudaro sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas.

10.6. Pažintiniai metodai – edukacinės ekskursijos, išvykos – padeda pažinti ir suprasti supančią aplinką.

10.7. Sportinės veiklos metodai – estafetės, varžybos, komandiniai žaidimai, fiziniai pratimai – skatina vaikų aktyvumą.

10.8. IKT taikymas – praktiniai užsiėmimai, vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas, kompiuteriniai žaidimai – skatina vaikų aktyvų dalyvavimą ugdymo(si) procese.

10.9. Aktyvūs netradiciniai ugdymo(si) metodai – viktorinos, konkursai – sudaro sąlygas vaikų žinioms ir pasiekimams patikrinti.

10.10. Situacinis – spontaniškasis ugdymo metodas – ugdymui panaudojamos netikėtai susidariusios situacijos ir kt. Spontaniškai veikdamas, vaikas ima naujas priemones, keičia vietą, aplinką.

10.11. Ugdymas asmeniniu pavyzdžiu taikomas ugdant vaikų gebėjimus įvairiose srityse, o ypač meninėje. Yra priimami bendri sprendimai, susitarimai.

11. Siekiama, kad ugdymo priemonės:

11.1. tenkintų vaiko poreikį žaisti, bendrauti, judėti;

11.2. skatintų norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą;

11.3. skatintų vaiko savarankiškumą, saviraišką, kūrybingumą, meninių gebėjimų ugdymą(si);

11.4. atitiktų vaikų amžių, individualius esamus gebėjimus;

11.5. žadintų norą pažinti, lavintų loginį mąstymą.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

12. Vaiko pasiekimų vertinimas – neatsiejama kokybiško ugdymo proceso dalis. Tai nuolatinis informacijos apie vaiko daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais kaupimas ir apibendrinimas. Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo metodai ir būdai: pokalbis su vaiko tėvais, stebėjimas, vaiko veiklos analizė, garso, vaizdo įrašai.

13. Auklėtojos nuolat stebi ir fiksuoja vaikų veiklą ar elgesį.

14. Pagrindiniai vaiko pasiekimai vertinami du kartus per metus, organizuojami ir kiti vertinimai:

14.1. pirmojo vaiko vertinimo paskirtis — išsiaiškinti vaiko pasiekimus, individualius ypatumus ir numatyti jo ugdymo(si) kryptį, ugdymo(si) individualizavimo ir paramos vaikui formas;

14.2. pirmasis ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimų vertinimas atliekamas naujų mokslo metų lapkričio mėn. Pirminį vertinimą atlieka grupėje dirbantys pedagogai;

14.3. antrojo vaiko vertinimo paskirtis – fiksuoti vaiko pasiekimus, nustatyti, ar tinkamai pasirinkta ugdymo(si) kryptis, numatyti tolesnio vaiko ugdymo(si) gaires;

14.4. antrasis ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimas atliekamas ugdymo proceso pabaigoje, gegužės mėnesį;

14.5. vaikų tarpiniai pasiekimų žingsnių stebėjimai atliekami gruodžio, vasario ir balandžio mėnesiais;

14.6. rugsėjo mėnesį atliekamas vaiko adaptacijos stebėjimas;

14.7. ugdymo proceso pradžioje (rugsėjo mėn.) vaikų tėvai (globėjai / rūpintojai) pildo anketą, kurioje pateikia pirminę informaciją apie savo vaiko individualumą, poreikius, pasiekimus bei įgūdžius;

14.8. individualioje vaiko ugdymo(si) pasiekimų formoje matoma individuali vaiko kiekvienos srities pažanga. Šie duomenys panaudojami kryptingai planuojant ir organizuojant vaikų ugdymą, siekiant išryškinti ugdymosi pasiekimų sritis, kurioms reikia skirti daugiau dėmesio;

14.9. vaiko pasiekimų įrodymai (vaikų raškos darbeliai, fotografijose užfiksuota vaiko veikla, vaikų kūrybos knygelės, pedagogo užrašyti įvairūs pasakojimai, jų „auksinės mintys“, nuotraukos, žodinė kūryba, samprotavimai ir kt.) kaupiami jo pasiekimų aplanke;

14.10. ugdymo proceso pabaigoje pedagogai parengia vaikų ugdymosi pasiekimų apibendrinimo ataskaitas, kurios aptariamos su tėvais, Mokytojų tarybos posėdyje, Vaiko gerovės komisijos posėdyje:

14.10.1. Mokytojų tarybos posėdyje pedagogai pateikia bendrą informaciją apie grupės pasiekimus, siedami juos su grupės ugdymo tikslais ir uždaviniais bei numatydami ateities perspektyvą ir žingsnius;

14.10.2. vertinant vaiko pasiekimus laikomasi vertinimo ir jų pateikimo etikos reikalavimų, užtikrinamas jų laikymosi saugumas.

14.11. ugdymo(si) pasiekimų vertinimo rezultatai naudojami: vaikų pažinimui, ugdymo(si), proceso individualizavimui, tolimesniam ugdančiosios veiklos planavimui, individualiam tėvų informavimui, rengiant metinį veiklos planą, atliekant įstaigos įsivertinimą.

VI SKYRIUS

UGDymo MODELIS, TURINYS

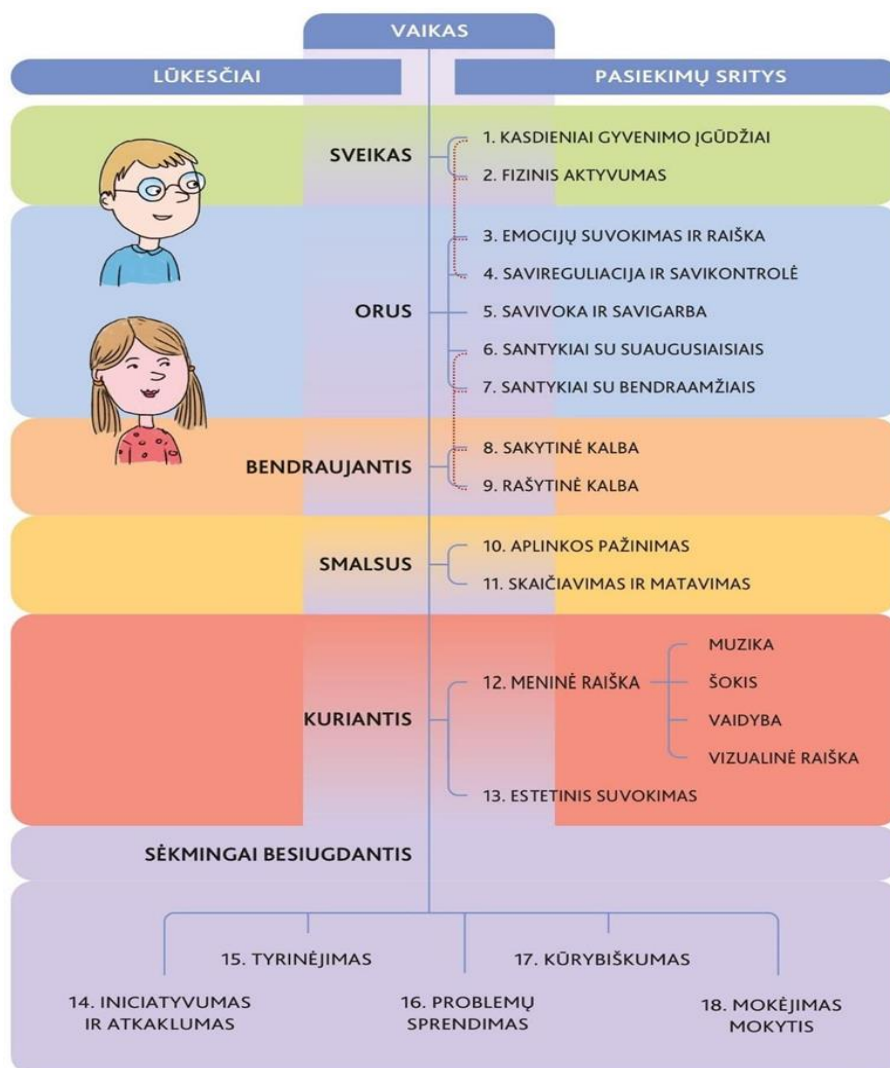
15. Ugdymo turinys:

15.1. ugdymo turinys išdėstomas pagal vaikų ugdymosi pasiekimų sritis, visai grupei jis parenkamas orientuojantis į bendrus grupę lankančių vaikų poreikius, ypatumus bei kompetencijas ir pritaikomas pagal individualius gebėjimus, atsižvelgiant į vaikų ugdymo pasiekimų gaires / numatomas veiklas (priedas);

15.2. vaiko žinių ir supratimo, gebėjimų bei nuostatų ugdymas(is) yra integralus, visuminis: kiekviena ugdymosi pasiekimų sritis prisideda prie lūkesčių (kad vaikas augtų sveikas, orus, bendraujantis, smalsus, kuriantis, sėkmingai besiugdantis), atitinkančių vaikų kompetencijas (socialinę, sveikatos saugojimo ir stiprinimo, komunikavimo, pažinimo, meninę), siekio.

15.3. atskleidžiamos svarbiausios vaiko ugdymosi pasiekimų sričių charakteristikos;

15.4. atsižvelgiant į vaiko amžių, kiekvienoje pasiekimų srityje numatomi ugdymosi sėkmei aktualiausi vaikų pasiekimai / veiksenų pavyzdžiai:

1 pav. Ugdymo modelis (Ikimokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinės rekomendacijos. ŠMM Švietimo aprūpinimo centras, 2015)

VII SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA

16. J. Bakūnaitė „Auginu gyvybės medį“. Vilnius, 1998 m.
17. P. A. Caugling „Į vaiką orientuotų grupių kūrimas (3–6 metai)“. Vilnius, 1997 m.
18. D. Einon „Ankstyvasis ugdymas“. UAB „Egmont Lietuva“, 1998 m.
19. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2016 m.
20. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. Leidybos centras, 1993 m.
21. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. ŠMM Švietimo aprūpinimo centras, 2015 m.
22. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota LR Seimo 1995 m. liepos 3 d.
23. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. ŠMM, 2006 m.
24. O. Monkevičienė „Ankstyvojo ugdymo vadovas“. Vilnius, 2001 m.
25. R. Žukauskienė „Raidos psichologija“. Vilnius, 1996 m.